

l'activitat econòmica hauria estat de dimensions insospitades. En un model com el de les renovables, en què la prima garanteix a l'empresari uns ingressos en el temps, trencar el principi ens hauria dut a un segon crac, després de l'immobiliari, en un sector de fort palanquejament bancari. Segons algunes estimacions, bancs i fons d'inversió estatals i estrangers hi tenen compromesos, en eòlica i fotovoltaica, uns 50.000 milions d'euros. És per això que en els darrers mesos, el sector financer ha hagut de fer gala de tota la seva capacitat de dissuasió perquè el Ministeri d'Indústria i Energia no els estimés per un altre precipici, després de la catàstrofe immobiliària.

El dèficit tarifari, que ja ronda els 20.000 milions d'euros, no és res més que el resultat de la concreció de la política energètica, que s'ha limitat a actuar sobre el rebut de la llum, que s'ha abaratit un 38,8% en vint anys, mentre s'incrementaven els costos de generació per l'increment de les matèries primeres, petroli i gas. Com assenyala Ramon Carbonell, president d'Eolicat, que aplega empreses del sector eòlic, "el dèficit és fruit de la politització del

Mentre, amb els anys, es reduïa el rebut de la llum, s'encarien el gas i el petroli

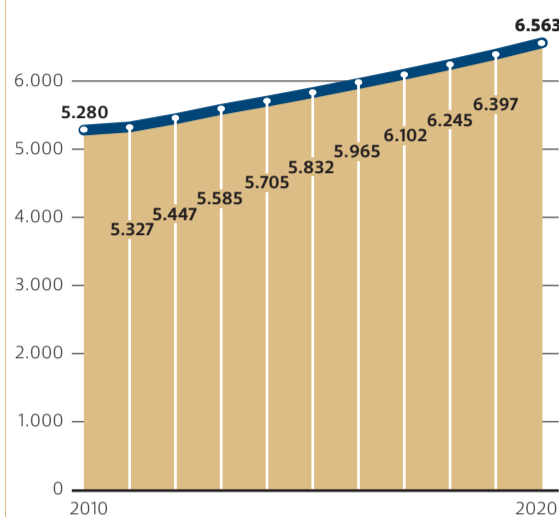
sistema elèctric, és a dir, la diferència entre el que costa generar i el preu a què obliga a vendre el polític de torn". Des d'aquest vici d'origen, les primes poden ser vistes com a causa d'aquest forat negre, però Carbonell argumenta que "la prima no és diner públic, és una retribució a compte de la futura tarifa i, a més, cal fer avinent que l'energia neta ens permet deixar de pagar per emissions de CO₂ a l'atmosfera i estalviar en importacions de combustibles fòssils". Una pujada de la tarifa, com es demana des de diversos sectors per eixugar el dèficit, "caldrà fer-la de mica en mica, però amb una certa supervisió, perquè les elèctriques tenen massa quota de mercat".

Els dubtes sobre les renovables han tingut qui els ha atiat. S'han llançat en els últims mesos, des de l'univers de les elèctriques, dards desqualificadors cap a unes tecnologies que han liberalitzat un mercat molt controlat per les elèctriques i han rebaixat el preu majorista de l'energia, que al pool es troba en uns 38 euros per MW, i podria estar als 60 si no fos empès cap a vall per les energies netes. Una liberalització que també vol dir tensió al mercat: s'acusa l'energia fotovoltaica d'haver pervertit el funcionament de les primes, deixant el cost del mega-

Radiografia de les energies renovables

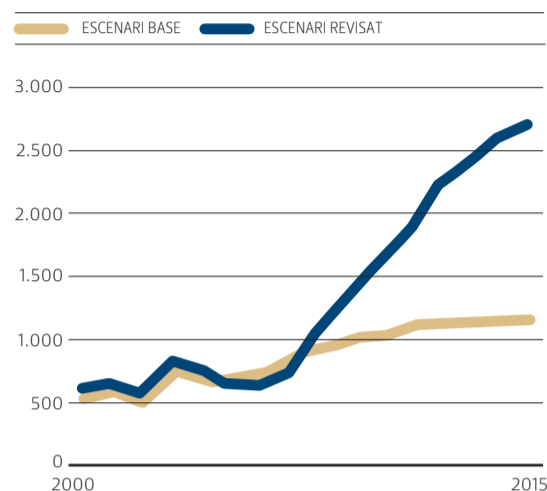
PREVISIÓ DEL CONSUM D'ENERGIA ELÈCTRICA

Estat espanyol 2010-2020. En kWh per habitant

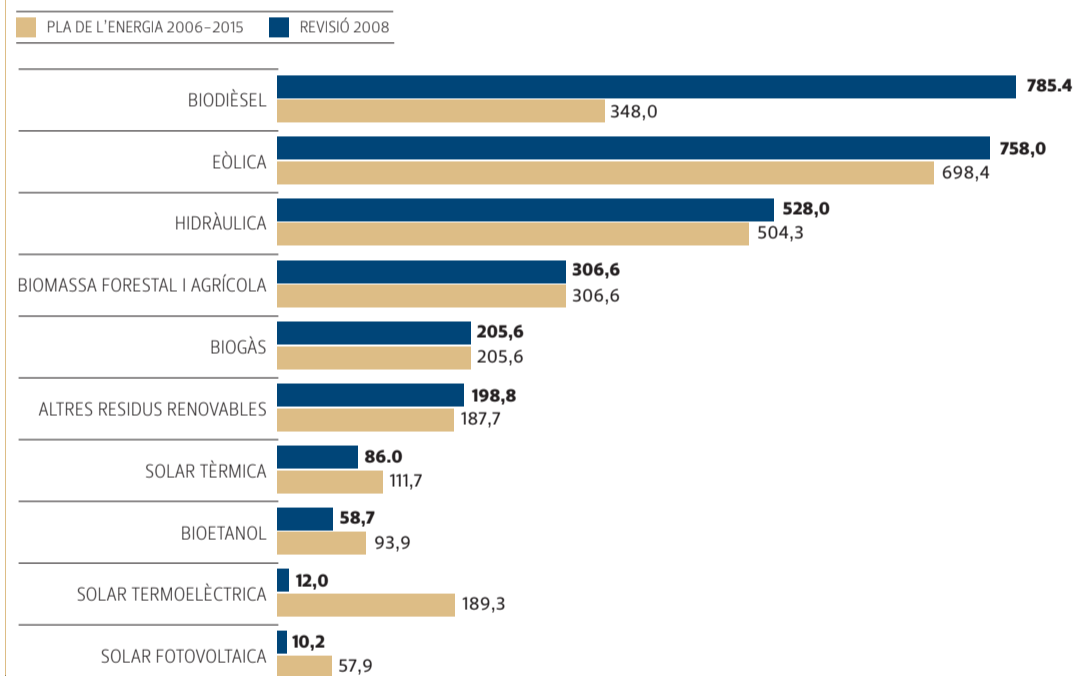
EVOLUCIÓ DEL CONSUM D'ENERGIES RENOVABLES

Catalunya 2000-2015. En tones equivalents de petroli (ktep). Dades reals i previsió en els dos escenaris previstos

OBJECTIUS DE CONSUM D'ENERGIES RENOVABLES PER TECNOLOGIES

Catalunya. En tones equivalents de petroli (ktep).

FONT: ICAEN/ MINISTERI D'INDÚSTRIA I ENERGIA

watt hora a 440 euros, encarint un 7% el rebut de la llum. Des de l'Associació de la Indústria Fotovoltaica (ASIF), el seu portaveu, Tomás Díaz, rebateja que "s'està en contra de les fotovoltaïques perquè és rendible i cada kilowatt que genera s'arrabassa a les companyies elèctriques". Reconeix que una mala regulació "va hipertrofiar el sector, però el que no pot ser és voler ara tallar-li el cap aplicant-li la retroactivitat". Argumenta que es tracta de l'única tecnologia les hores mitjanes d'operació de la qual augmenten i que té una producció molt sostinguda durant les hores centrals del dia, que li permet, a l'estiu, fer coincidir el seu pic de producció amb el que es produeix a la demanda, en engegar-se els aparells d'aire condicionat.

El sector fotovoltaic ha proposat a l'administració una correcció sobre l'actual sistema que es basaria en les subhastes, tot tenint en compte les hores solars de

cada emplaçament, i que podria aconseguir abaratir la retribució. Cal pensar que la fotovoltaica es fa competitiva dia a dia. Els costos d'instal·lació s'han abaratit més d'un 50%, i les primes més d'un 10% cada any, amb la qual cosa a finals de la dècada ja podria retornar els diners que s'hi han invertit.

A l'univers de les renovables, on hi ha la sensació d'haver estat enganyats, sembla haver arribat el moment d'enderrocar mites, com el del dèficit tarifari. José María González Vélez, president de l'Associació de Productors d'Energies Renovables (APPA), afirma contundentment que "és mentida que el dèficit tarifari el creïn les renovables. Es va començar a generar el 2005, quan la fotovoltaica no s'havia desenvolupat, i assoleix el dèficit més gran a mitjan del 2008, amb 6.000 milions, un any en què si que es van atorgar 2.605 milions a la solar, però al setembre. I és una xifra amor-

titzable, segons González Vélez: "La fotovoltaica va estalviar aquell exercici 2.725 milions en importacions de petroli; 499 milions en drets de CO₂ i 132 milions en costos assistencials generats per la contaminació atmosfèrica del servei públic de salut. Encara va tenir un saldo positiu de 751 milions d'euros". Els productors de renovables tampoc no acaben d'entendre que al gas se li doni recorregut a Espanya en els pròxims anys quan les directius que vénen de Brussel·les per reduir les emissions de CO₂ prescriuen precisament no cremar fonts energètiques fòssils. Tenen molt clar que actualment al nostre parc energètic li sobren entre 11.000 i 30.000 MW de generació, i si cal reduir ha de ser en plantes de cycle combinat, carbó o centrals de fuel.

La polèmica sobre les primes a les renovables ha servit per fer aflorar un altre cop les contradiccions, enquistades, en el sistema energètic espanyol. Costa d'entendre, no només entre els agents de l'energia renovable, que es parli que les renovables són generadores de dèficit, alhora que s'aproven ajuts al carbó que poden suposar a la llarga l'encariment en un 5% del rebut de la llum cada any fins al 2014 o les

Amb les energies netes hem d'anar a un model de producció distribuïda

RAMON GARRIGA
EXDEGÀ COL·LEGI D'ENGINYERS

elevades ajudes a la nuclear per gestionar els seus residus.

També ha quedat en qüestió el mateix pool, que premia extraordinàriament tecnologies com la nuclear o la hidràulica quan el preu de tancament el fixa la tecnologia més cara, el carbó, però que no trasllada al consumidor els efectes moderadors de preu que poden tenir les energies renovables.

I caldrà anar cap a un canvi de model profund, si realment es vol comptar amb les renovables per abaratir i fer neta l'energia. Com diu l'expert Ramon Garriga, antic degà del Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya, "amb les renovables hem de concebre un altre model: si ara pensem en un centre de producció i una xarxa que distribueix, amb les renovables hauríem de dissenyar un model de producció distribuïda, molt a la vora del consum". Al seu parer "dins d'aquest model, hi ha un clar abaratiment del preu de l'energia, alhora que s'eviten pèrdues".

MAGNITUDS

30.000

MW d'energies renovables

És la quota de les diverses modalitats d'energies netes, d'un total de 100.000 MW.

35%

En el mix energètic del 2020

És la participació de les renovables en el pacte energètic.

30%

Operativitat del cycle combinat

La sobrecapacitat fa que les centrals de gas treballin només a aquest ritme.

38,8%

Abaratiment del rebut de la llum

En vint anys, la factura ha caigut en aquest tant per cent.